

Jaarverslag **2019-2020**

Regionaal Bureau Leerlingzaken
Oosterschelderegio

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van het RBL 2019-2020. Een heel ander jaar dan andere jaren. Voor iedereen, maar met name ook voor het onderwijs en daardoor voor ons. Toen in maart 2020 de eerste lockdown plaatsvond en de scholen moesten sluiten, was er voor iedereen een onverwachte en onvoorbereide situatie. De scholen schakelden razendsnel over op het geven van digitaal onderwijs en voor kinderen waarvoor extra opvang nodig was, werd dat geregeld.

De taak van de RBL-consulent/leerplichtambtenaar was niet meer het onderzoeken van ongeoorloofd verzuim, maar het leggen van contact met kinderen/jongeren waar zorgen over waren, vragen beantwoorden van ouders en scholen over de nieuwe situatie.

“In deze bijzondere periode van corona staat het contact met de ouders en/of jongere centraal. De functie van leerplichtambtenaar gericht op de bescherming van het recht op onderwijs staat voorop. Juist door in contact te treden, bijvoorbeeld door het afleggen van deurbezoeken, kunnen leerplichtambtenaren tijdens de coronacrisis scholen, “verdwenen” jongeren en hun ouders ondersteunen. Bron: ‘stappenplan handhavend optreden bij schoolverzuim’ Ingrado juni 2020.

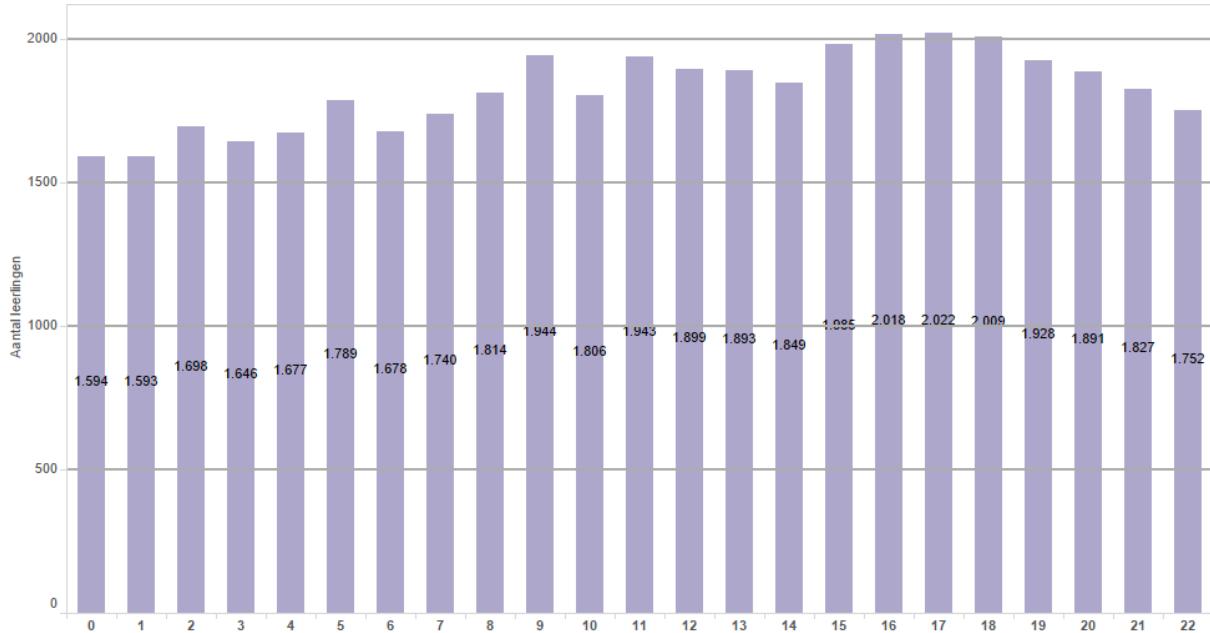
We hebben gemerkt en merken nog dagelijks dat contact leggen met kinderen/jongeren en ouders ontzettend belangrijk is. Kinderen en jongeren die in een kwetsbare positie zitten, zijn in deze tijd nog kwetsbaarder. In beeld blijven, een lijntje houden met de buitenwereld is van enorm belang. Ook voor ons lukte dat niet altijd. De jongeren die al langer niet meer naar school gaan of werken konden we minder goed bereiken. Waar eerder een huisbezoek een goede manier was om een eerste contact te leggen, is een deurbezoek toch een ander fenomeen. Weinig privacy in ieder geval.

We zullen erop moeten voorsorteren dat sommige dingen waarschijnlijk blijvend anders zijn. Hoe precies weten we nog niet, maar dat school een enorm belangrijke plek is waar veel meer gebeurt dan alleen maar les krijgen, is dit jaar weer eens duidelijk geworden. Wij blijven in ieder geval die verbinder tussen school, kinderen/jongeren en hun ouders om te stimuleren dat ieder kind/iedere jongere zo goed mogelijk gebruik maakt van zijn/haar recht op onderwijs.

Ien Blaasse
Hoofd RBL
November 2020

1. Leerlingen 0-23 jaar op 1 augustus 2020

Leeftijdsverdeling Oosterschelderegio 1 augustus 2020

Totaal aantal jongeren 0–23 jaar per gemeente op 1 augustus.

Gemeente	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Tholen	7815	7956	7702	7638	7554	7473	7436	7.463	7.350	7.174
Schouwen-Duiveland	8064	8333	8157	7948	7847	7700	7680	7.653	7.575	7.387
Reimerswaal	7086	7233	7034	7041	7098	7107	7127	7.133	7.097	7.013
Noord-Beveland	1729	1697	1686	1622	1598	1578	1524	1.467	1.448	1.419
Kapelle	3728	3748	3562	3600	3586	3555	3539	3.565	3.525	3.474
Goes	9539	9533	9111	9133	8930	8909	8987	9.045	9.118	8.955
Borsele	6769	6760	6440	6421	6300	6215	6234	6.178	6.118	5.916
Totaal	44.730	45.360	43.692	43.403	42.913	42.537	42.527	42.504	42.231	41.340

2. Processen-verbaal

Het aantal processen verbaal is afgelopen schooljaar met meer dan de helft teruggelopen ten opzichte van het jaar daarvoor. Met name de p.v.'s voor signaal verzuim; vorig jaar waren dat er nog 22, dit jaar 9. Opvallend is verder dat het aantal HALT verwijzingen relatief minder is gedaald; van 54 vorig jaar naar 40 dit schooljaar.

Toen in maart de eerste corona lockdown plaatsvond, was het landelijk beleid voor leerplicht: er wordt niet gehandhaafd.

“In deze bijzondere periode van corona en gedeeltelijk (afstand) onderwijs staat het contact met de ouders en/of jongere centraal. De functie van leerplichtambtenaar gericht op de bescherming van het recht op onderwijs staat voorop. Juist door in contact te treden, bijvoorbeeld door het afleggen van deurbezoeken, kunnen leerplichtambtenaren tijdens de coronacrisis scholen, “verdwenen” jongeren en hun ouders ondersteunen.”¹

Over de activiteiten van leerplichtambtenaren tijdens coronatijd verderop in dit verslag meer. Op zich is het dalen van het aantal processen-verbaal (los van corona) in lijn met het beleid van het RBL en de landelijke Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS). Bij ongeoorloofd verzuim wordt altijd eerst de inzet van vrijwillige hulp of zorg onderzocht. Ondersteuning voor leerling en ouders zo laagdrempelig mogelijk daar waar hulp of zorg nodig zijn.

Als er sprake is van “enkelvoudig” verzuim, dit is verzuim zonder onderliggende problematiek, dan kan de HALT maatregel een effectieve en simpele ingreep zijn. Leerling wordt naar HALT verwezen als hij/zij en ouders hiervoor toestemming geven en krijgt een leerstraf, gericht op het stoppen van verzuim.

Alleen als alle hulp in het vrijwillige kader niet helpt, kan de leerplichtambtenaar overgaan tot het opmaken van proces-verbaal. Verhoudingsgewijs komt een zaak in 5 % van de situaties in het strafrecht terecht; in coronatijd dus in minder dan 2,5 % van de gevallen.

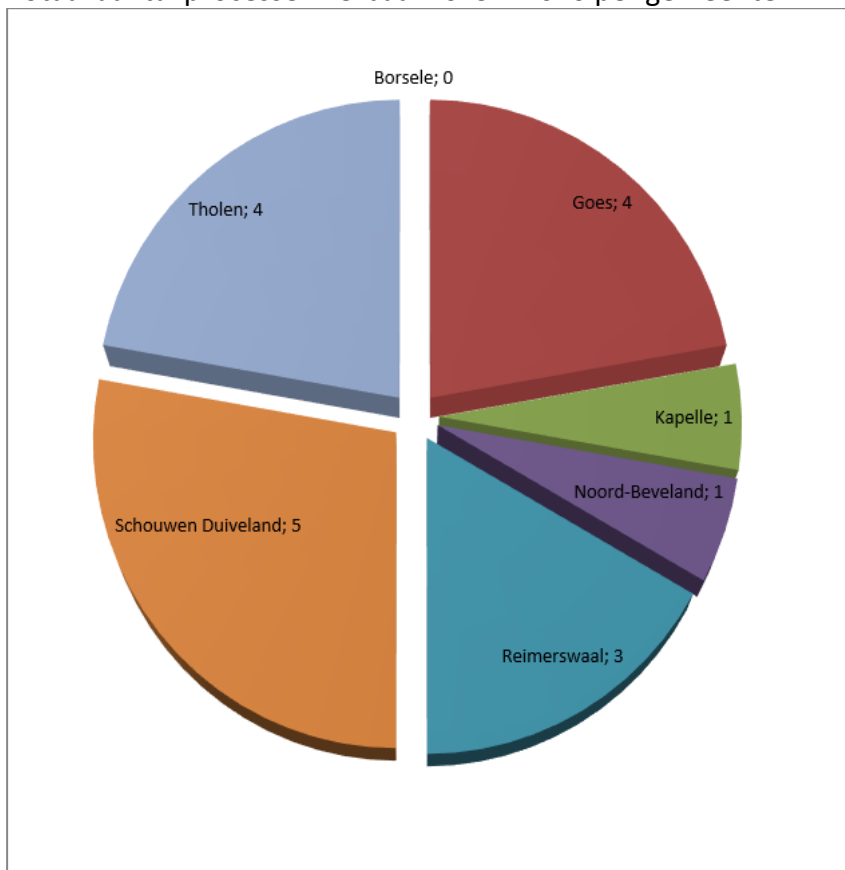
Hoe in het nieuwe schooljaar de handhavende functie van de leerplichtambtenaar zich zal ontwikkelen is nog niet te voorspellen. Op zich is vanaf schooljaar 2020-2021 onze “gewone” aanpak volgens de MAS weer van kracht, maar gezien alle coronamaatregelen blijft de veiligheid en gezondheid van leerlingen voorop staan en is de leerplichtambtenaar op de eerste plaats die ondersteuner en adviseur.

¹ [Stappenplan Ingrado handhavend optreden bij schoolverzuim](#)

Processen-verbaal 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019 en 2019-2020

PV's	Signaal verzuim				Luxe verzuim				Absoluut verzuim				Totaal PV's				Halt			
	'16- '17	'17- '18	'18- '19	'19- '20	'16- '17	'17- '18	'18- '19	'19- '20	'16- '17	'17- '18	'18- '19	'19- '20	'16- '17	'17- '18	'18- '19	'19- '20	'16- '17	'17- '18	'18- '19	'19- '20
Borsele	1	0	1	0	3	1	1	0	0	1	1	0	4	2	3	0	4	7	7	6
Goes	3	4	5	1	7	4	2	3	0	0	0	0	10	8	7	4	9	15	13	10
Kapelle	0	0	2	0	0	3	2	1	0	0	0	0	0	3	4	1	2	6	8	0
Noord- Beveland	2	3	2	0	1	0	1	1	0	0	0	0	3	3	3	1	1	1	3	3
Reimerswaal	6	2	1	3	5	2	1	0	4	0	0	0	15	4	2	3	2	6	4	5
Schouwen- Duiveland	4	5	6	2	3	5	3	3	0	0	0	0	7	10	9	5	5	12	12	11
Tholen	4	7	5	3	2	2	7	0	1	0	0	1	7	9	12	4	5	7	7	5
Totaal	20	21	22	9	21	17	17	8	5	1	1	1	46	39	40	18	28	54	54	40

Totaal aantal processen verbaal 2019 – 2020 per gemeente

3. Aantal verzuimmeldingen 2019-2020 per gemeente

Het aantal verzuimmeldingen is het afgelopen schooljaar teruggelopen van 1447 in 2018-2019 naar 1242 afgelopen jaar. Uiteraard is ook hier corona en het gedeeltelijk sluiten van de scholen de oorzaak.

Dit betekent niet dat de RBL consulenten achterover hebben geleund. Op de eerste plaats kwamen er veel vragen van scholen, ouders en samenwerkingspartners. Onze landelijke brancheorganisatie Ingrado stond in voortdurend contact met het ministerie van OCW en wij hebben ouders en scholen zo goed mogelijk ondersteund met informatie en advies. (Deze informatie en adviesfunctie zie je niet terug in de cijfers).

Als er vanuit de school zorgen waren over de gezondheid of veiligheid van een kind, en het lukte de school niet om zelf contact te krijgen met het gezin, dan ging de RBL consulent op deurbezoek om inzicht te krijgen in de situatie. In een aantal gevallen is er naar aanleiding van de deurbezoeken contact geweest met Veilig Thuis.

In ons vorige jaarverslag hebben we het gehad over de aansluiting tussen onderwijs en zorg en het daadwerkelijk realiseren van “1 kind, 1 gezin, 1 plan”. We moesten constateren dat er nog een wereld te winnen was om de wereld van het kind op school en de wereld thuis aan elkaar te koppelen als er ondersteuning nodig is. Gelukkig zien we positieve ontwikkelingen. Met name vanuit de uitvoerenden is er behoefte en bereidheid om beter bij elkaar aan te sluiten en in een vroeg stadium te komen tot een gezamenlijke aanpak.

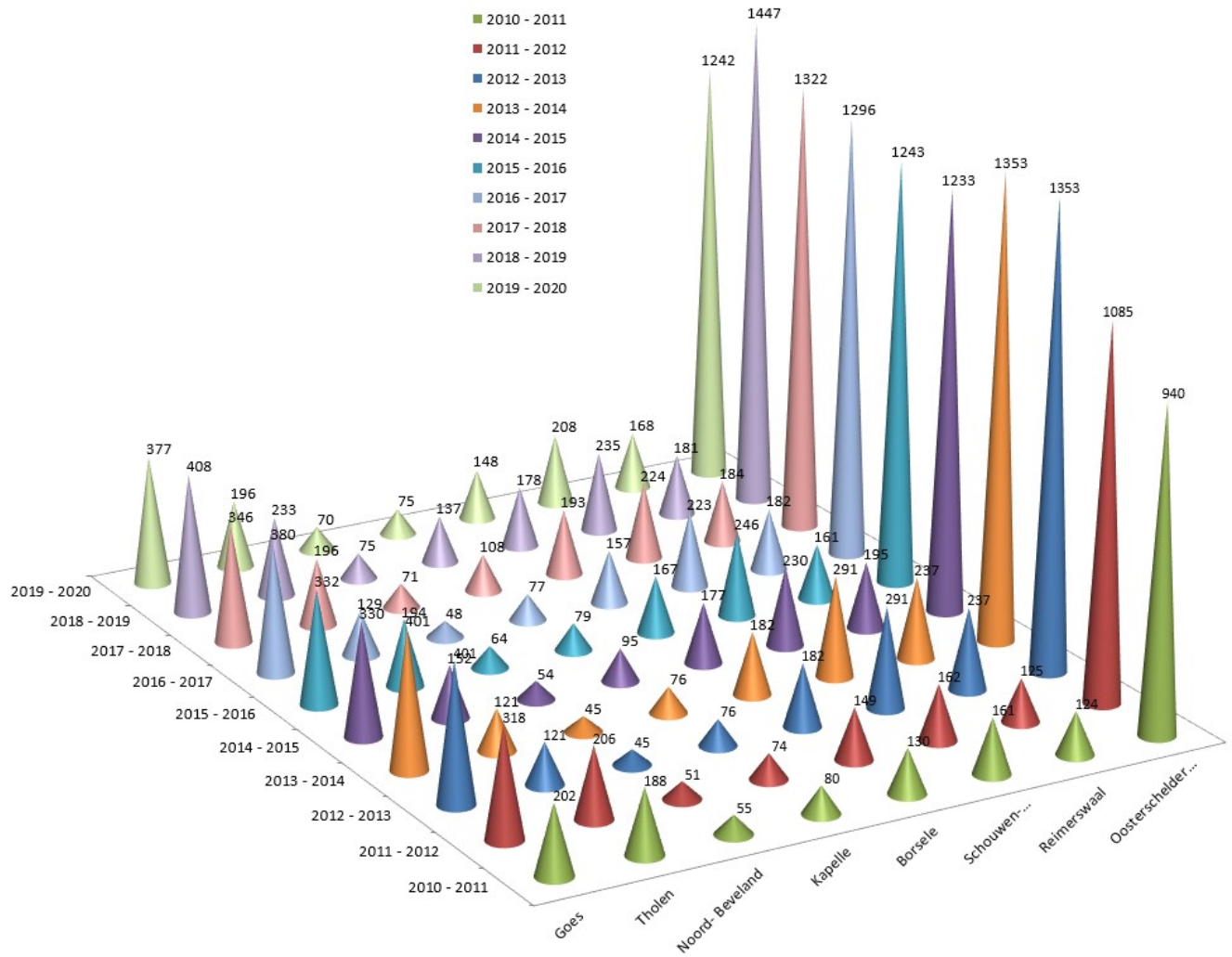
Een paar voorbeelden, zonder volledig te zijn. Vanuit de CJG's/ toegang van de gemeenten is het initiatief genomen om “namen en rugnummers” uit te wisselen met de zorgcoördinatoren van de scholen voor voortgezet onderwijs. Zowel vanuit de scholen als vanuit de CJG's was de veel gehoorde klacht: “wie kan ik bereiken als ik overleg wil hebben over een plan van aanpak voor een kind/ jongere?”. Per CJG is er een contactpersoon aangesteld voor iedere school, zodat de zorgcoördinator van school makkelijk contact kan leggen met het CJG en vice versa.

Het RBL en de directeur van het samenwerkingsverband passend onderwijs v.o. sluiten twee keer per jaar aan bij het overleg van de procescoördinatoren van de CJG's. Uit dit overleg is vorig jaar de gezamenlijke aanpak van de thuiszitters voortgekomen; in die situaties waarbij een leerling thuiszit en er geen plan van aanpak ligt om het thuiszitten tegen te gaan, vindt er een driehoeksoverleg plaats tussen samenwerkingsverband, RBL en CJG van de betreffende gemeente. Met als doel om te kijken hoe er beweging kan komen in een schijnbaar vastgelopen situatie. Dit brengt onder andere de noodzaak met zich mee elkaar kritisch te bevragen op gedane acties en het resultaat daarvan. En te kijken wie er aan zet is om schot in de zaak te brengen.

Totaal aantal verzuimmeldingen 2019-2020 per gemeente

Sector		Borsele	Goes	Kapelle	Noord-Beveland	Reimers-waal	Schouwen-Duiveland	Tholen	Totaal
PO	Aantal verzuim	9	23	8	6	5	13	12	76
VO	Aantal verzuim	83	202	36	40	112	101	98	672
MBO	Aantal verzuim	56	152	31	24	51	94	86	494
Totaal	Aantal verzuim	148	377	75	70	168	208	196	1242

Aantal verzuimmeldingen per schooljaar

4. Door het RBL begeleide jongeren

Ook het totaal aantal begeleide jongeren is door de corona lockdown gedaald afgelopen schooljaar. Niet alleen het aantal verzuimmeldingen zoals boven beschreven nam af, maar ook het contact met de jongeren die al uitgevallen zijn, was moeilijker tot stand te brengen. De jongeren die geen opleiding volgen, niet aan het werk zijn en niet participeren in de maatschappij, zijn onze oudsvs-ers (voortijdig schoolverlaters) die we normaal gesproken op allerlei verschillende manieren proberen te benaderen. Via telefoon, app of sociale media, maar vooral via huisbezoeken. En juist die huisbezoeken waren moeilijk te realiseren de afgelopen tijd. Zoals boven beschreven gingen we wel op deurbezoek, maar aan de voordeur een gesprek voeren om een eerste contact met een jongere tot stand te brengen, is een lastige. Vertrouwen winnen terwijl de burens meeluisteren werkt niet zo goed.

In de periode mei-september hebben we heel veel energie gestoken in de jongeren die de overstap maakten van het v.o. naar het mbo en geen BBL- of stageplaats hadden. Door de coronacrisis waren er in bepaalde branches weinig of geen BBL (leer-werk) plekken of stageplekken. Dit dreigde er toe te leiden dat een groot aantal jongeren niet aan een opleiding zou kunnen beginnen en daardoor vsv-er zou worden. Door de samenwerking met de v.o. en mbo scholen hadden we deze jongeren in beeld. De RBL consultants hebben contact gelegd met deze jongeren en daar waar mogelijk gekeken of er een werk-leerplek te organiseren was. Met name de jobhunter vanuit het Werkgeversservicepunt heeft een groot deel van de jongeren toch aan een BBL baan weten te helpen, zodat de opleiding gestart kon worden. Soms was het nodig om te oriënteren op een andere opleidingsrichting.

KICK

Vorig jaar zijn we gestart met KICK, een groepsgerichte aanpak waarbij 6 tot 8 jongeren een intensief programma doorlopen, gericht op zelfinzicht, vergroten van zelfvertrouwen, opstellen van een plan richting scholing of werk en de voorwaarden om dit te realiseren.

KICK is een succesvol programma voor jongeren die “op de bank zitten en in beweging moeten komen” om een eerste stap te zetten richting scholing of werk. Vanwege de coronaperikelen heeft KICK afgelopen jaar 1 keer gedraaid.

VSV maatregelen 2020-2024

Het ministerie van OCW stelt iedere 4 jaar (structurele) middelen beschikbaar aan gemeenten en v.o. en mbo scholen om extra inzet te plegen voor jongeren in een kwetsbare positie (leerlingen van praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs en de niveau 1 opleiding van het mbo). De huidige periode loopt af in 2020 en de plannen voor de nieuwe periode moesten voor eind september worden ingediend bij het ministerie.

De bedoeling van de VSV aanpak is om in de regio een gezamenlijke aanpak van RBL, v.o. en mbo neer te zetten, gericht op het voorkomen van uitval bij de meest kwetsbare groep jongeren. Na evaluatie van de maatregelen in de afgelopen 4 jaar, zijn er door RBL en onderwijs plannen ingediend, gericht op de volgende onderwerpen:

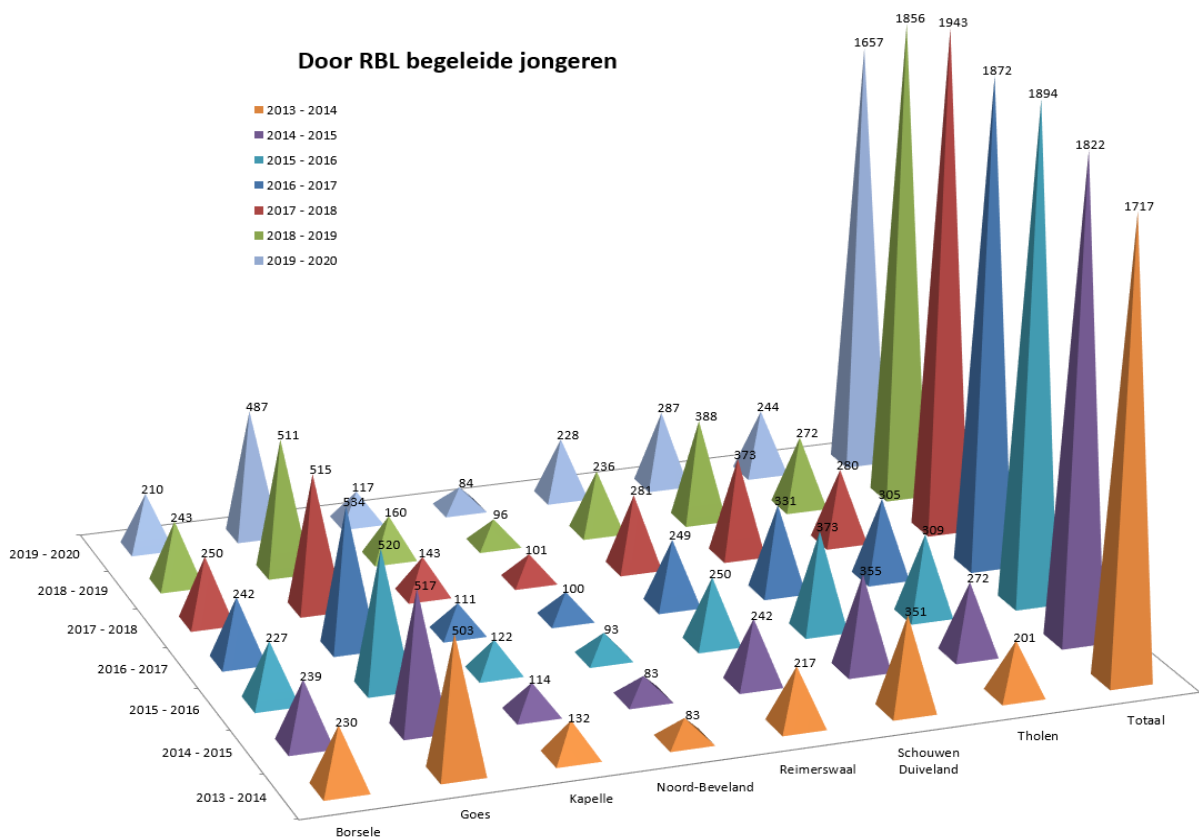
- Voor jongeren in een kwetsbare positie extra aandacht bij de overstap van v.o. naar mbo en daar waar doorleren niet mogelijk is, begeleiding bieden naar een duurzame plek op de arbeidsmarkt. Vaak is een maatwerktraject nodig, een combinatie van leren, zorg en/of werk/dagbesteding. Een speciale RBL consultant is de ‘makelaar’ die betreffende partijen samen brengt en organiseert dat zo’n maatwerktraject tot stand komt.
- Jongeren die al langere tijd niet meer op school zitten of werken, benaderen en stimuleren een stap te zetten richting onderwijs of werk (o.a. middels het KICK programma). Het gaat hierbij vaak om langdurige begeleiding van een jongere; de eerste stap is het contact leggen en hoe simpel dit klinkt, daarvoor is vaak al een lange adem nodig. Na bijvoorbeeld een

huisbezoek is het zaak contact te onderhouden, en stap voor stap de jongere te ondersteunen bij het slechten van barrières om met succes richting opleiding of werk te gaan.

- Het aanbieden van opvangvoorzieningen op de v.o. en mbo scholen voor leerlingen/ studenten die (dreigen) uit (te) vallen; voor leerlingen op het v.o die tijdelijk niet in staat zijn om het reguliere programma te volgen, of studenten op het mbo die vanwege onder andere verkeerde keuze een alternatief programma nodig hebben.
- Een intensieve samenwerking van RBL, GGD en scholen bij de aanpak van ongeoorloofd verzuim en zorgelijk ziekteverzuim.

Door het RBL begeleide jongeren per gemeente in het schooljaar 2019 – 2020

Leeftijd	Borsele	Goes	Kapelle	Noord-Beveland	Reimers-waal	Schouwen Duiveland	Tholen	Totaal
5 t/m 12	16	33	16	9	17	21	30	142
13 t/m 17	100	234	51	39	115	130	104	773
18 t/m 23	94	220	50	36	96	136	110	742
Totaal	210	487	117	84	228	287	244	1657
Percentage per gemeente	12,67%	29,39%	7,06%	5,07%	13,76%	17,32%	14,73%	100,00%

5. Thuiszitters 2019 – 2020

De definitie van een thuiszitter is: een leerplichtige of kwalificatieplichtige leerling die ingeschreven staat op een school en de school langer dan 4 weken zonder geldige reden niet bezoekt. Een leerling aan wie vrijstelling is verleend hoort niet tot deze groep.

Het aantal thuiszitters is afgelopen schooljaar nagenoeg gelijk gebleven aan het jaar daarvoor; 76 thuiszitters in 2019-2020 ten opzichte van 73 thuiszitters in 2018-2019. Helaas nog steeds een veel te hoog aantal. En zeker het aantal leerlingen wat langer dan 3 maanden thuiszit: 69 van de 76 leerlingen zaten afgelopen schooljaar langer dan 3 maanden thuis. In 36 situaties is het thuiszitten opgelost.

Het enige positieve wat we over de cijfers kunnen zeggen, is dat tijdens de coronaperiode het aantal thuiszitters niet nog meer is gestegen en dat we alle leerlingen in beeld hebben samen met de scholen. Dat is overigens wel heel belangrijk; we hebben in onze regio niet te maken met “verdwenen leerlingen”.

De problematiek van leerlingen die thuis zitten is zeer divers. Maar een ding hebben alle leerlingen gemeen: er is altijd sprake van complexe meervoudige problematiek. Dit kan zijn; kinderen en jongeren met psychische problemen, gedragsproblemen, onveiligheid in de thuissituatie, middelen gebruik, etc. In situaties van langdurig thuiszitten gaat het altijd om problematiek die de school overstijgt; er is geen protocol wat we in werking kunnen zetten zodat een jongere op een simpele manier weer teruggaat naar school, in alle situaties is maatwerk nodig.

Samen met de samenwerkingsverbanden p.o. en v.o. maken we steeds een analyse van de problematiek die er speelt bij thuiszitters en wat er nodig is om tot oplossingen te komen. Een ding wat in alle analyses naar voren blijft komen is dat er één plan moet komen voor een thuiszitter waarin zorg en onderwijs naadloos samen optrekken. Maatwerk betekent per leerling kijken naar een (tijdelijke) combinatie van onderwijs en/of zorg en daarin inhoud leidend laten zijn in plaats van geld. Wat is er nodig voor deze leerling zodat hij/zij weer een eerste stapje kan zetten “het huis uit”.

We hebben de gezamenlijke aanpak van het samenwerkingsverband passend v.o. onderwijs, RBL en de CJG's/de toegang van de gemeenten in de Oosterschelderegio net als vorig schooljaar voortgezet. In alle situaties waarin een leerling (langdurig) thuiszit, wordt er op casusniveau in deze driehoek overleg gevoerd (uiteeraard na afstemming met ouders en/of leerling) en afgesproken wie wat doet om beweging in de situatie te krijgen. Niets doen is geen optie. We merken meteen dat het goed is om dit als uitgangspunt te nemen. Af en toe schuurt het in de besprekingen; wie is waar verantwoordelijk voor, wat is er mogelijk? Maar juist door samen de schouders eronder te zetten en geen genoeg te nemen met “er kan niets”, komen we stappen verder. We gaan dit schooljaar verder met deze aanpak.

Waar we tegen aanlopen is de wachttijd voor behandeling bij leerlingen met psychische problemen (die een groot deel van de populatie vormen).

In West-Brabant is er ook een gezamenlijke thuiszittersaanpak. De RBL consulent - die de Thoolse leerlingen in haar portefeuille heeft, zit hier aan tafel.

Thuiszitters 2019 – 2020

	(speciaal) basis- onderwijs	Voortgezet speciaal onderwijs	Voortgezet onderwijs	middelbaar beroeps onderwijs	totaal
Borsele					
Bij aanvang schooljaar	0	1	4	0	5
Nieuwe gevallen daarna	2	2	2	1	7
Langer dan 3 maanden	2	2	6	1	11
Verhuisd	0	0	1	0	1
18 jaar geworden	0	0	0	0	0
Opgelost	0	2	4	1	7
Actueel aantal thuiszitters	2	1	1	0	4
Goes					
Bij aanvang schooljaar	1	2	3	0	6
Nieuwe gevallen daarna	0	6	2	1	9
Langer dan 3 maanden	1	8	5	0	14
Verhuisd	0	1	1	0	2
18 jaar geworden	0	0	1	0	1
Opgelost	1	1	2	1	5
Actueel aantal thuiszitters	0	6	1	0	7
Kapelle					
Bij aanvang schooljaar	1	1	0	0	2
Nieuwe gevallen daarna	2	1	3	0	6
Langer dan 3 maanden	3	2	1	0	6
Verhuisd	1	0	1	0	2
18 jaar geworden	0	0	1	0	1
Opgelost	1	0	1	0	2
Actueel aantal thuiszitters	1	2	0	0	3
Noord-Beveland					
Bij aanvang schooljaar	1	3	1	1	6
Nieuwe gevallen daarna	0	1	3	0	4
Langer dan 3 maanden	1	3	4	1	9
Verhuisd	0	0	1	0	1
18 jaar geworden	0	0	1	0	1
Opgelost	0	0	0	1	1
Actueel aantal thuiszitters	2	1	3	1	7
Reimerswaal					
Bij aanvang schooljaar	1	1	2	1	5
Nieuwe gevallen daarna	1	4	2	0	7
Langer dan 3 maanden	2	5	3	1	11
Verhuisd	0	0	0	0	0
18 jaar geworden	0	0	0	0	0
Opgelost	0	1	1	1	3
Actueel aantal thuiszitters	2	4	3	0	9

Thuiszitters 2019 – 2020

	(speciaal) basis- onderwijs	Voortgezet speciaal onderwijs	Voortgezet onderwijs	middelbaar beroeps onderwijs	totaal
Schouwen-Duiveland					
Bij aanvang schooljaar	0	1	1	0	2
Nieuwe gevallen daarna	0	7	2	0	9
Langer dan 3 maanden	0	7	2	0	9
Verhuisd	0	0	0	0	0
18 jaar geworden	0	2	0	0	2
Opgelost	0	3	1	0	4
Actueel aantal thuiszitters	0	3	2	0	5
Tholen					
Bij aanvang schooljaar	0	2	2	1	5
Nieuwe gevallen daarna	0	4	1	0	5
Langer dan 3 maanden	0	6	2	1	9
Verhuisd	0	2	0	0	2
18 jaar geworden	0	0	1	0	1
Opgelost	0	0	1	1	2
Actueel aantal thuiszitters	0	4	1	0	5
Oosterschelderegio					
Bij aanvang schooljaar	4	11	13	3	31
Nieuwe gevallen daarna	5	25	15	2	47
Langer dan 3 maanden	9	33	23	4	69
Verhuisd	1	3	4	0	8
18 jaar geworden	0	2	4	0	6
Opgelost	2	7	10	5	24
Actueel aantal thuiszitters	7	21	11	1	40

6. Vrijstellingen schooljaar 2019-2020

Het aantal vrijstellingen afgelopen schooljaar is gestegen van 89 in het jaar daarvoor naar 101 dit schooljaar. De stijging zit echter vooral in de vrijstelling 5 onder c, waar het gaat om leerlingen die ingeschreven staan op een school in het buitenland. Deze leerlingen gaan dus gewoon naar school en er is geen reden tot zorg hieromtrent.

Gemeente	5 onder a	5 onder b	5 onder c	11 g	15	Totaal
Tholen	4	8	7	0	1	20
Schouwen-Duiveland	6	3	5	0	0	14
Reimerswaal	5	0	15	0	1	21
Kapelle	2	1	1	0	0	4
Goes	7	0	12	0	2	21
Borsele	5	0	3	0	0	8
Noord-Beveland	0	9	4	0	0	13
Totaal	29	21	47	0	4	101

Het totaal aantal vrijstellingen in de Oosterschelderegio per schooljaar.

Schooljaar	5 onder a	5 onder b	5 onder c	11 g	15	Totaal
2012 - 2013	50	5	22	1	5	83
2013 - 2014	41	7	20	6	7	81
2014 - 2015	37	6	29	5	3	80
2015 - 2016	31	9	36	7	5	88
2016 - 2017	35	14	29	8	4	90
2017 - 2018	36	16	33	13	2	100
2018 - 2019	33	17	27	6	6	89
2019 - 2020	29	21	47	0	4	101

Toelichting:

Vrijstelling 5 onder a betreft jongeren die op lichamelijke of psychische gronden niet geschikt zijn om onderwijs te volgen. Deze vrijstelling kan alleen worden verleend als er een verklaring is van een onafhankelijk arts/ specialist of psycholoog of pedagoog).

Vrijstelling 5 onder b betreft bezwaar tegen de richting van het onderwijs.

Vrijstelling 5 onder c betreft leerlingen die ingeschreven staan op een school in het buitenland. Deze leerlingen gaan dus gewoon naar school.

Vrijstelling 11 g betreft gewichtige omstandigheden, dit zijn omstandigheden buiten de wil van het kind of de ouders om.

Vrijstelling 15 betreft het volgen van ander onderwijs.

Voor de duidelijkheid; kinderen of jongeren met een vrijstelling 5 onder a volgen helemaal geen onderwijs.